

lesarabrøv

Ov lítil svøvnur á sjúkrastovu

Eg las nýliga í einum blaði, at ein týskur lækni, Felix Anschütz, professari í Darmstadt, kærir seg um, at sjúklingar á týskum sjúkrahúsum fáa ov lítlan svøvn, av tí at teir verða skryktir upp úr svøvni alt ov tidliga á morgni, á summum sjúkrahúsum longu klokkan 5 á morgni! Hetta hongur saman við, at starvsfólkið skal skifta vakt um kl. 6—7, tí seinast klokkan 7 skal náttarsjúkrasysturin hava tikið feðurin av sjúklinginum, tikið puls, sett fram medicin og borðreitt við morgnumati.

Orsakað av pinu, feðurin og ótta eru mangir sjúklingar, ið hava ílt við at sova um kveldarnar, og svevntímarin á morgni eru tí virðismiklir, sigur týsku professarin, ið heldur tað vera avdalað og burtur úr vón og viti, at «hensyn» heldur skal vera tikið til starvsfólkið á sjúkrahúsum heldur enn til tey, tey eru sett at røkta og sum tey fáa pening fyrri at røkta, tí at tað

er vællønta starv teirra — bæði galdandi fyrri sjúkrasystur, hjálparar og ikki minst læknar!

Hesin sami týski læknin veit at siga frá, at á eini sjúkrastovu við 7 seingjum varð hurðin opnað til gongina 280 ferðir í einum samdegri!

Við øðrum orðum: sjúklingarnir vórðu óneyðugt órógvaðir allar hesar ferðir, tí at starvsfólkið skuldi ganga og mala inn og út av sjúkrastovuni.

Eg má siga: hvussu hevur hesin týski professarin ikki rætt! Er hetta ikki júst tað sama, ið hendir á okkara sjúkrahúsum, har starvsfólkið tykist eiga fyrstarett, og har sjúklingar verða órógvaðir alt samdegrið at kalla. Týski professarin Felix Anschütz sigur, at góður og tryggur svøvnur hevur alt at siga fyrri at hjálpa sjúklinginum at gerast friskur aftur — men læknar yvirhøvur látast ikki um vón, heldur hann.

L.

Framhald frá síðu 6

inam, Vesturhøll, sum í dag stendur sum eitt prýði og er teimum til heiðurs. Øll, ung og gomul, gentur og dreingir tóku lut í bygging, málaðu og annað. Sagt er, at tey einki hava fingið frá tí almenna, men at húsið hvílir í sær sjálvum.

Skulu vit ikki gerast heimføðingar mugu vit sleppa út um bøgardarnar, men skiljast má imillum, hvat vit taka við okkum av fremmandum, soleiðis at skilja, at tað sum gagnligt er, taka vit heim aftur við okkum aftur. Her hugsi eg kanska mest um skúlan. Í øðrum londum hevur verið gjørt nógv av at miðsavna, soleiðis, at skúlar eru niðurlagdir. Her mugu vit ansa okkum, at vit ikki missa bygðaskúlan, tað vil vera eitt stórt tap fyrri bygdina. At teir stórra næmingarnir koma at ganga í framhaldsskúla í grannabygdini er einki órimiligt, tí tað fer at vera ov dyrt hjá nógvum bygdum at fara undir framhaldsskúla.

Í lotuni sær ikki alt so ljóst út hjá veiðiflota okkara, kortini hava vit tað álít á okkara fólk, at tað nú eins og áður, dugir at finna fram nýggjar hættir og nýggjar leiðir.

Høvdu vit havt ráevni, so kundi idnaðurin kanska

havt góðan møguleika. Og tað, hava vit ikki ráevni, sum so at siga liggur á láni? Eg meini við ullina. Tað er ófatiligt, at her ikki er sett meira inn á at gera nakað við. Fyri tað fyrsta, er tað hvørt einasta forøyskt konufólk, sum dugir at binda. Ullint pløgg eru móti, umframt at tey fløva væl og eru vøkur. Mær tykir, at vit á tí okinum eru mest sum at líkna við u-londini, sum lata fremmandar tjóðir fara við ráevninum og innflyta tilvirkaða vørur úr hesum aftur.

Vón mín er, at tey, sum longu hava sæð týðningin av hesum, fara at streingja meira á teir ráðandi um at gera nakað við henda spurning.

Karsten Hoydal sigur so vakurt í eini yrking:

Her lögdu frægir inn av nýggjum, teir gjørdur garðar, reistu búg; hjá teim, sum upp úr nýggjum brutu, tað stóð um tolni, stóð um trúgv.

Í einsemi teir bygdu landið, og tíðan verk var illa lønt, tann gleðin ikki untist mongum at siggja gerðið fagurtgrønt.

Men tú, sum arvar dyrkað lendi, minst til, hvør grønur teigur er ein ogn, sum lívið í tær eigur, tað veldst um teg, um bœur ber.

Fjurtandi hevur nú eins væl og onnur bleið fingið frænir um, at útlendingar eru meiri kriminellir í muruni enn føroyingar. Um hetta er rætt, man vera torført at prógva, tí føroyingar eru so fámentir, at tað er torførari at liva av kriminaliteti her uttan at verða uppdagaður.

Ein dani í Dimmalætting tykist tó at hava eitt meiri visindaligt yvirleit yvir henda vandan við fremmandarbeiðarum.

Hann tosar um blanding av »biotopum« sum er nakað avbera vandamiklið, tá hon fer fram »ud over deres forståelsesmæssige og kulturelle overensstemmelse«. Hann setur eina fantastiska teori upp um magnetismuna á klótuni og kemur fram til tað i-tøkiliga úrslit, at »afvigelser« eru ein hótan fyrri »et betryggende miljø.« Tí má pass-kontrollin skerpast í Vágum, um fólk tosar enskt.

Hvi enskt-talandi útlendingar skuldu verið vandamiklari enn danskt-talandi tørvar onkra biotopiska forkláring. Hvat magnetinum í blóðinum viðvikur, so eru vit nærri skyldir írum, Bretum, (keltum) norðmonnum og íslendingum enn donum, sum so áttu at verið vandamiklari fyrri eitt »betryggende miljø.«

Vit kunnu eisini skilja imillum »fremmandarbeiðarar«, sum koma higar til at arbeiða uppbyggiligt arbeiði, framleiða virði fyrri tjóðina, og so teir sum koma higar við destrukтивum endamáli (evt. vendir móti føroyingum sjálvum — jvf. Major Jensen-gøluna) og onki virði skapa fyrri tjóðina.

Tað merkisverda er, at hesin seinni bólkur, sum er danskur og amerikanskur, kemur inn í landið uttan um tollkanningar og kann innflyta byrsur og

annað, sum Løgtingið hevur bannað her á landi. Meðan teir produktivu fremmandarbeiðararnir eru her við arbeiðsloyvi, hava teir destrukтивu fremmandarbeiðararnir ikki loyvi okkara at vera her. Teir produktivu fremmandarbeiðararnir eru betri fyrri tjóðina, tosi teir franskt, enskt ella swahili, so selja teir okkum sína arbeiðsmegi. Ella eru ferðamenn, sum vit vinna pening av.

Framhald frá síðu 7

verða bóndi fyrst og fremst. Av arbeiðinum og skyldunum. Fangaður av »rolluni« sum bóndi. Og hann megnaði ikki longur at siggja tað, ið hann sá sum unglingi, tá hann fann sær konu niðri á helluni gomlu trettandu nátt.

Tað sum búið í honum var forfjónað av gerandisdegnum í bygdini. Men kona hansara átti alt hetta enn, og so við og við skilti hann tað ikki. So langt burtur var hann komin.

Tað eru ikki menniskjuni sum eru ónd í sær sjálvum. Tey eru ikki fødd ónd. Eisini fjóskonan átti sínar kenslur. Í allari neyðini, meðan hon gekk við barninum, megnaði hon at tosa um kærleika sín og góðsku sína. Henni dámdi best at vera einsamall við neytunum úti í haganum — neytunum kundi hon siga frá um seg sjálva og har kundi hon vera góð við neytini. Og náttúruna.

Tí er hetta ikki ein dapur leikur. Menniskjuni eiga møguleikar í sær. Tað reður um at fáa umstøðurnar lagaðar soleiðis, at menniskjans møguleikar ikki verða týndir og fara fyrri skeyti.

Menniskjuni kunna ikki sum kópakonar rýma aftur á látríð.

— — —
Eg helt eisini stóra fragd vera í at siggja sjálva framförluna. Leikurin — ella innihaldið í leikinum — verður ikki bara framborið í orðum — í søgdum setningum ella replikkum. Leikararnir siga eisini tað teir vilja siga við dansi og rørlu.

Kópaleikin á helluni fáa vit ikki bara sagdan í orðum, men vit fáa eisini við kropsrørlu at siggja sjálvan leikin. Og somuleiðis siggja vit kópakonuna leika kenslur sínar á pallinum. Eg helt at dansurin ella kropisleikurin hjá kópakonuni var at sam-

At tað er biologiskur skyldskapur, sum bindir danir og føroyingar saman, tað man OR-IF í Dimmalætting hava úr síni magnetisku lummaheimspeki. Heldur er talan um gávu frá onkrum tilvildarligum kongi.

Í dag eru vápnaðir menn her á landi, sum vaka yvir politiska virksemi føroyinga. Hesir gjalda hvørki skatt, toll ella lýða boð tingsins um at vera burturi. Føroyar

eru hersettar av fremmandarbeiðarum. Um vit skulu forða nøkrum at koma inn um landamærk okkara, má tað vera fólk við vápnum, tosi teir danskt, enskt ella føroyskt. Fyrst mugu vit sleppa okkum av við byrsumenninar, áðrenn vit byrja at gramsa og føla uppiá hampafólki á flogvøllinum í Vágum!

Gramskið

meta við veruligan ballet dans har ongi orð eru til, men har tað bara eru kropsrørlurnar, sum bera fram innihaldið fyrri áskoðarunum.

Allir leikararnir høvdu fleiri leiklutir. Teir fimm limirnir í Grímu skiftu ham og leiklut í heilum, men ongantíð kendist nakað til at ein leiklutur »smittaði« yvir á ein annan hjá sama leikara. Tað var ein professjonell framförla.

Tónleikin til Kvæðið um kópakonuna hevur Finn Bogi Jóhannesen gjørt. Alla staðni sera vælhöskandi til innihaldið. Finn Bogi hevur rakt »nervina« í leikinum.

Umframt sjálvan leikin, sum Gríma hevur gjørt, nýta tey nakað av tilfari

frá øðrum: Yrkingar hjá T. N. Djurhuus, Hans Andr. Djurhuus og J. H. O. Djurhuus. Hartil er ein partur av dialoginum á látrinum tikin frá einum handriti hjá Steinbjørn B. Jacobsen, ið eitur Ein Byrjan.

Tí tekniska partinum stendur Gríma sjálf fyrri. Leikpallurin skiftur í heilum: Vit eru á látrinum, í bóndans garði, í fjósinum, niðri á helluni og úti í haganum. Hesi skiftini eru nógv, men sera einfalt gjørt. Askoðarin er ongantíð í íva um, hvar leikur fer. Væl funnið uppá.

Tað er ein spennandi leikur. Hann er stuttligur, væl spældur og gjørdur, og ógvuliga tankaríkur.

Eyðun Andreassen

PRECISA 2200

Hvar loysir allar roknitruppuleikar?
Tað ger Precisa 2200 — bæði skjótt og vakurt
Úrslitið sæst bæði á pappirinum og sum ljóstel

D. J. MORTENSEN
Fremmandarverkstædur
A. GÁLGA 11
TEL. 124.80
3800 TORSHAVN

HERMES PRECISA

Heldur tú ikki

sosialin

Hanna Lisberg